Verbaal van het verhandelde door het Rabbinaal College, bijeengeroepen door de Hoofd Commissie voor de zaken van het Port. Is. Kerkgenootschap in Nederland, bij besluit van 12 Juli 1902, tot het examineeren van den Heer Benjamin David Israël Ricardo als Portugeesch Israelietisch Godgeleerde Eersten rang (Moré)

Het College is samengesteld uit de WelEerw. Heeren:

A. R. Pereira Sz. Opperrabbijn bij de Ned. Port. Is. Gemeente te 's Gravenhage, Voorzitter
S. v. J. Palache Opperrabbijn bij de Port. Is. Gemeente te Amsterdam
S. van Loen. " " " Ned. Is. Gemeente te Groningen
L. Hagenaar " " " te Arnhem.
A. S. Onderwijzer Rabb. Assessor bij de Ned. Is. Hoofd Synagoge te Amsterdam,

Voorts de WelEerw. Heer M. Monasch, conrector bij het Ned. Is. Seminarium te Amsterdam, als plaats vervangend-lid.

Het secretariaat wordt waargenomen door den Secretaris der Hoofd Commissie voornoemd. Al de zittingen van het Rabbinaal College zijn door voornoemde Heeren, met uitzondering van den Heer S. J. Palache, bijgewoond.

Op 22 Menachem 5662 overeenkomende met 25 Augustus 1902 des namiddags ten 1½ uur wordt door den voorzitter de eerste bijeenkomst geopend, met een toespraak, waarbij hij de leden verwelkomt en hunne welwillende medewerking inroept, en de hoop uitspreekt dat de werkzaamheden gunstige resultaten voor den candidaat mogen opleveren. Vervolgens geeft de voorzitter kennis dat hij bericht heeft ontvangen van den Heer Palache dat hij verhinderd is de zittingen bij te wonen. Dientengevolge noodigt hij het plaatsvervangend lid uit, als lid van het College aan het examen deel te nemen, die zich daartoe bereid verklaart.

De Heer Hagenaar merkt op dat in het Rabbinaal College volgens Art. 4 van de Verordening No. 8, zitting moeten hebben ten minste twee Morés die bij een der Portug. Is. Gemeenten de betrekking van Opperrabbijn waarnemen. Door de afwezigheid van den Heer Palache zou dit College niet voldoen aan de, in de Verordening gestelde eischen. De beoordeeling daarvan ligt niet op den weg van het Rabb. College, doch bij de Hoofd Commissie. Dientengevolge vraagt

bij of men daarvan niet aan de Hoofd Commissie mededeeling moet doen.

De Heer van Loen vraagt of het wel juist is dat het plaatsvervangend lid definitief als lid optreedt en of er thans niet door de Hoofd Commissie eene nieuwe benoeming moet geschieden.

De voorzitter antwoordt hierop dat de Heer Palache zijne benoeming heeft aanvaard en zich thans nog als zoodanig beschouwt. Hij is echter verhinderd, zoodat het bepaalde in Art. 5 van gemelde Verordening van kracht wordt, en bij iedere afwezigheid van een lid, het plaatsvervangend lid optreedt.

Daarenboven heeft hij bij de ontvangst van een brief van den Heer Palache, dan de Hoofd Commissie daarvan mededeeling gedaan, die dus met den huidigen toestand bekend is.

Vervolgens zegt spreker dat door den candidaat zijn overgelegd de bij Art. 9 der Verordening No. 8 dd. 5 Sept. 1897 gevorderde bewijzen, waaronder ook is het getuigschrift bedoeld bij Art. 11 van de wet op het hooger Onderwijs, alsmede het diploma dd 17 Sept. 1897 waarbij hem de rang van Magid is toegekend. Door het bezit van dit diploma is de candidaat ontheven van het examen in lett. A van Art. 14 der gemelde verordening.

Op voorstel des voorzitters worden thans eenige punten vastgesteld tot regeling van het af te nemen examen, waarna de rooster der werkzaamheden wordt bepaald.

Hierna wordt de candidaat ter zitting toegelaten en hem mededeeling gedaan dat heden het examen den aanvang zal nemen. De voorzitter beveelt hem aan bij de beantwoording vooral duidelijkheid en bedaardheid in acht te nemen.

Ten 2½ ure wordt door den Heer Onderwijzer met den candidaat behandeld lett. C de vereischten. Ten 3½ uur is dit onderzoek geëindigd, en verlaat de candidaat de vergadering.

Algemeen is men van oordeel dat de candidaat het praedicaat „vrij voldoende" heeft verworven.

Ten 3 3/4 wordt de candidaat weder ter vergadering toegelaten en behandelt de Heer Monasch met hem lett. E der vereischten, die daartoe gekozen heeft Tract. Pesachim fol. IX^{a} =

מה תמצא לומר ס"א (מרבצך) כל מקום ס"א ; לון קודשין ס"א תוקפות יה. _____

Aan dit onderzoek is een uur besteed. Nadat de candidaat de vergadering heeft verlaten, wordt het praedicaat „voldoende" toegekend.

Hierna wordt de zitting opgeheven.

Tweede Zitting gehouden 26 Aug. 1902 (23 Menachem 5662) des morgens ten 9 uur.

De candidaat wordt toegelaten ter behandeling van vak B.

De Heer Onderwijzer belast zich met תורת כהנים letgeen een uur duurt. Na ¼ uur pauze bespreekt de Heer van Loen met den candidaat לגן העזר _____ waaraan 3/4 uur wordt besteed. Vervolgens wordt een pauze van ¼ uur gehouden.

Bij het eindigen daarvan wordt de candidaat weder binnen geleid en behandelt de Heer Hagenaar met hem gedurende 1¼ uur יורה דעה _____

Daarna verlaat de candidaat de vergadering en wordt het praedicaat „goed" voor vak B vastgesteld.

Ten 12½ uur wordt de zitting verdaagd.

Derde zitting, gehouden 24 Menachem 5662 / 27 Augustus 1902 des namiddags ten 3 ure.

De candidaat wordt ter zitting toegelaten en met hem behandeld lett. F, waartoe hem heden om 11 uur door den voorzitter was opgegeven uit het werk מורה נבוכים Lib. II Cap XIII _____ hetgeen de candidaat van 11 3 uur onder toezicht heeft bewerkt. Het onderzoek wordt geleid door den voorzitter, waaraan een uur wordt besteed. Na afloop verlaat de candidaat de vergadering. Algemeen is men van oordeel dat het praedicaat moet luiden „goed"

De Heer van Loen belast zich met het vaststellen van een doctrinale vraag die de candidaat, te voldoening aan Lett. D onder toezicht zal moeten bewerken, hetgeen morgen zal plaats hebben. Vervolgens wordt de zitting verdaagd.

Vierde zitting gehouden 26 Menachem 5662 / 29 Augustus 1902 des morgens ten 8½ uur.

De Heer van Loen bespreekt met het College, de, door den candidaat onder toezicht bewerkte beantwoording van de doctrinale vraag. De algemeene indruk is daarover zeer gunstig. Enige kleine bemerkingen zullen met den candidaat besproken worden, waartoe hij ten 10½ uur ter vergadering wordt toegelaten. De candidaat verdedigt zijn antwoord.

Ten 11 ure verlaat hij de vergadering, en wordt het praedicaat voor litt. D. bepaald op „goed"

Algemeen is men van oordeel dat het eerste gedeelte van het examen vrij goed is geweest, zoodat besloten wordt den candidaat de doctinale vragen ter hand te stellen, waar van de beantwoording op 10 Sept. e.k. aan het College moet worden ingezonden. (litt. G der vereischten)

De candidaat wordt te vergadering binnen geleid, en hem het genomen besluit medegedeeld. De voorzitter wenscht hem met het succes van het 1e gedeelte geluk, en hoopt dat het 2e gedeelte ook gunstig moge zijn, opdat hem de gevraagde rang kan worden toegekend.

De candidaat verlaat hierna de vergadering, waarna de voorzitter de zitting sluit.

Vijfde zitting gehouden den 22 September 1902
des namiddags ten 1½ ure. 20 Eloel 5662

De voorzitter heropent de vergadering, de notulen van de vorige zittingen worden gelezen en goedgekeurd.

De voorzitter bericht dat door den candidaat de schriftelijke beantwoording op de doctinale vragen op 10 Sept. jl. is ingezonden. (Zie bijlage No V.) Hiervan zijn afschriften gemaakt, die aan de leden, alsook aan het plaatsvervangend-lid, zijn toegezonden. Op voorstel des voorzitters wordt thans overgegaan tot onderzoek daarvan, terwijl bepaald wordt dat de behandeling met den candidaat zal plaats hebben heden avond ten 7½ ure.

De algemeene indruk is dat de beantwoording zeer onvoldoende is, en dat de candidaat niet getoond heeft zeker te zijn in zijne beslissing, en dat de uitspraak twijfel verraadt. Men acht de beantwoording niet goed bewerkt, terwijl gewichtige plaatsen verkeerd zijn opgevat. Niettegestaande dit ongunstig oordeel, wordt besloten de beslissing op te schorten, tot dat de candidaat zijne beantwoording zal hebben verdedigd.

Zesde zitting gehouden 22 September 1902.
des avonds ten 7½ ure. 20 Eloel 5662.

De candidaat komt ter vergadering en achtereenvolgens wordt met hem besproken: ten eerste de vraag uit קורח ח״ס gesteld door den Heer A. S. Onderwijzer, ten tweede de vraag uit לבן השר gesteld door den Heer van Loen, en ten derde de vraag uit ירה דעה gesteld door den Heer Wagenaar, alle onder hoofdleiding van den steller, waarbij ook de andere leden eenige opmerkingen voegen.

Ten 9½ ure is dit onderzoek afgeloopen. De candidaat verlaat de vergadering en de openbare vergadering wordt geschorst.

Het Rabbinaal College acht over het algemeen de verdediging ook zeer onvoldoende. De slechte indruk die bij het doorlezen der beantwoording is ontstaan, is geenszins verminderd. Integendeel is deze indruk nog versterkt.

Naar aanleiding hiervan is men algemeen van oordeel dat den candidaat de oplossing van doctinale vraagstukken, niet kan worden toevertrouwd, en wordt dientengevolge met algemeene stemmen besloten, hem den gevraagden rang niet toe te kennen.

De candidaat komt hierna ter vergadering en de voorzitter geeft hem kennis dat het Rabbinaal College tot zijn leedwezen heeft moeten besluiten, hem den gevraagden rang niet te verleenen. Spreker voegt hierbij dat de candidaat zich daardoor niet moet laten ontmoedigen, daar hij de bevoegdheid heeft, ingevolge Art. 14 van de Verordening No. 8, zich in het volgend jaar aan een nieuw examen te onderwerpen, waarbij hij dan alleen in vak G zal worden onderzocht. Door ijverige en nauwgezette studie van dit vak, zal alsdan voorzeker een gunstig resultaat worden verkregen.

De candidaat is zeer teleurgesteld over deze beslissing, en verlaat de vergadering. De openbare vergadering wordt hierna gesloten.

De notulen van deze en de vorige zittingen zullen bij de leden circuleeren, om na goedkeuring te worden ondertekend.

De voorzitter betuigt den leden en den secretaris dank voor de van hen ondervonden medewerking, en biedt hun en hunne familie zijne hartelijke gelukwenschen aan, ter gelegenheid van het a.s. Nieuwjaarfeest, welke toespraak door de leden wordt beantwoord.

Vervolgens verklaart de voorzitter de vergadering voor gesloten.

Aldus goedgekeurd den 12 Tisrie 5663.
13 October 1902

A. Pereira Salix
voorzitter

A. van Loen.

L. Wagenaar.

A. S. Alvares De

M. Mendes
de Secretaris.

S. Mendes Jr.